

Dronten, 2 april 2026

Input Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV) ten behoeve van formatieprocessen gemeenten

De NAV is een actieve, vooruitstrevende organisatie voor en door akkerbouwers. Wij behartigen de pure akkerbouwbelangen. De plantaardige sector is een mooie sector die hier en daar ondergesneeuwd raakt door de stikstofproblemen en de veehouderij. Maar ook akkerbouwers hebben zorgen.

- **Ruimte.** Veel ruimtevragers hebben positieve doelen: meer windmolens, meer zonneparken, meer woningbouw, meer natuur, meer recreatie. Voor de landbouw zijn er alleen negatieve doelen: minder uitstoot, minder stikstof, enz. Daarbij wordt wat de NAV betreft vergeten dat de landbouw goed en gezond voedsel produceert. Wij pleiten voor een koppeling van wat we willen produceren in Nederland aan hoeveel ruimte daarvoor nodig is en een daaraan gekoppelde bescherming van agrarische grond. Per gemeente lijkt het wellicht niet veel verlies aan landbouwgrond, maar in totaal telt het wel op tot aanzienlijke arealen. De NAV pleit er ook voor dat gemeenten zich niet als concurrent van boeren wat betreft grond gaan opstellen.
- **Gewasbescherming.** De sector heeft al grote stappen gezet in het reduceren van de inzet van en afhankelijkheid van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Er worden grote investeringen gedaan door akkerbouwers in precisieapparatuur zoals spotsprayers. De Harmonised Risk Indicator van de EC geeft aan dat er in Nederland al 72% reductie heeft plaatsgevonden t.o.v. ijkjaren 2011-2013. Spuitvrije zones worden tegenwoordig vaak genoemd, maar het is zeer de vraag of deze bijdrage aan de doelen. Momenteel lijkt verwaaien van middelen over grotere afstanden een belangrijkere factor dan spuitdrift. Een spuitvrije zone, wat in feite een teeltvrije zone is, leidt tot groot areaalverlies voor de betreffende bedrijven zonder aantoonbare bijdrage aan doelbereik. De NAV pleit er voor het lopende onderzoek en initiatief vanuit de Rijksoverheid af te wachten. De NAV is er sterk op tegen dat gemeenten hun allemaal hun eigen regels en beleid gaan voeren en vindt dat hier de Rijksoverheid voor verantwoordelijk is.
- **Verzilting.** In diverse akkerbouwgebieden dreigt verzilting op te treden. Er worden echter vaak aannames gedaan over verzilting die niet stroken met de realiteit, maar puur zijn afgeleid uit kaarten. Wat ons betreft moet verzilting zo veel mogelijk worden tegengegaan. Zoet water is ook nodig om de doelen op het gebied van klimaat, emissiebeperking en weerbare gewassen te halen. De landbouwsector doet al veel aan zuinig omgaan met zoet water en wij pleiten er voor de zoetwatervoorziening voor de landbouw prioriteit te geven. Het gaat tenslotte om onze voedselproductie. Zoet water is van levensbelang voor de akkerbouw.
- **Bemesting.** De NAV is groot pleitbezorger van duurzaam bodembeheer en daarbij hoort het gebruik van dierlijke mest waar mogelijk. Wij willen ook in de uithoeken van Nederland, waar juist veel akkerbouw zit (noorden van Groningen, Zeeland) ook voldoende dierlijke mest kunnen toepassen.
- **Energietransitie.** De NAV is al jaren actief bezig met klimaatbeleid. We vinden dat klimaatbeleid en de energietransitie niet ten koste mogen gaan van voedselproductie en zijn daarom tegen grootschalige zonneakkers. Er zijn voldoende andere plekken om zonnepanelen te plaatsen.
- **Kabels en leidingen.** Kabels en leidingen worden meestal in boerenland gelegd. De NAV vindt dat eerst gekeken moet worden naar alternatieven. Zo blijkt de aanlandingskabel in Groningen ook in het dijktaalud te kunnen, waardoor niet de drainagesystemen van boeren en de zoetwaterlens worden doorkruist. Wanneer energie-infrastructuur toch door/op boerenland moet, dan moet er een passende vergoeding tegenover staan.
- **Groenblauwe dooradering, natuurbeheer, akkervogels.** Er lopen al veel initiatieven voor meer agrarisch natuurbeheer, meer groenblauwe dooradering en een grotere rol voor boeren bij natuurbeheer en het broedsucces van akkervogels. Strengere eisen vanuit een gemeente geeft een ongelijk speelveld en gaat in het algemeen ten koste van voedselproductie.

In 2020 hebben wij een toekomstvisie uitgebracht. In 2025 hebben wij een tool ontwikkeld om akkerbouwers te helpen verduurzamen, de NAVigator. Beide zijn te vinden op onze website, www.nav.nl. Het motto van de NAV is al sinds de oprichting Genoeg is Beter. De NAV streeft naar een maatschappelijk én economisch duurzame akkerbouw. Gemeenten kunnen een rol spelen in het tegengaan van de huidige polarisatie door zich als verbinder tussen boeren en burgers op te stellen.